

LIITE 3			LUONNOS 2.10.2023
OIKEUSLAITOSTYÖRYHMÄN TOIMENPIDELISTAUS			OUO=
			TKK=
Toimenpide	Lähde	Vireillä	Lisätieto
1. Rikollisuus ja rikosasioiden käsittely		Kaikki kohdat alaryhmälle 1	
Uudistetaan ja kevennetään menettelysäännöksiä	selonteko, kehittämistr, hallitusohjelma		ml. Sähköinen asiointi ja työskentely sekä AO läsnäolovelv. laajuus, asiamiehen käyttöala, poissaolokäsittelyt, asian palauttaminen, avustajapakko, etäyhteydet ja
Uudistetaan kokoonpanosäätelyä	selonteko, kehittämistr, hallitusohjelma		
Tiivistetään rikosprosessiketjun toimijoiden yhteistyötä	selonteko, kehittämistr, turvaselonteko OM 2022:14. Esitutkintprosessin ja rikosprosessin sujuvoittaminen,		ml. Valtakunnallisesti yhtenäiset toimintatavat, ks. Myös kohta 10 rahoituksen kokonaistarkastelu
Kehitetään valmistelua		myös alaryhmä 2-3	menettelyllinen ja hlöstörakenteellinen (ks. Edellä valmisteluorganisaatio)
Syyteneuvottelun täysimääräinen hyödyntäminen	kehittämistr Rikosprosessin sujuvoittaminen; OM 2023:16		vrt TKK, jossa syyteneuvottelua vastustettu
Tiedoksiantotoiminnan kehittäminen	kehittämistr	myös alaryhmä 2	erit. sähköisen tiedoksiannon käytön laajentaminen
Todistelusäännösten tarkastelu	kehittämistr, hallitusohjelma	myös alaryhmä 2-3	ml. Ennakollinen vastaanotto, karselmukset, AO vel. Esittää todistelua määräajassa jne

Alaikäisten asemaa rikosoikeusjärjestelmässä parannetaan	kehittämistr hallitusohjelma	Lapsiin kohdistuvien rikosten käsittelyn nopeuttaminen	miten sosiaalitoimen ja rikosoikeuden toimijoiden vuoropuhelua voitaisiin nykyisestä kehittää. Nuorten AO asemaa parannettu HE 144/2022 vp 09/2022, lait voimaan 10/2023. HO: viranomaistutkinnan ja -tuen kehittäminen lapsiin kohdistuvissa seksuaalirikoksissa, uusien kriminalisointien arviointi (mm. väkivaltakuvauksen hallussapito), rikoslain 21:4 kumoaminen	
Rikostorjunnan vahvistaminen ja järjestäytyneen rikollisuuden torjunta	hallitusohjelma		ml. Esitutkintalain ja pakkokeinolain tarkastelu sekä erityislaki järj. rikollisuuden torjuntaan	
Rikostiedustelulainsäädännön ja keinojen kehittäminen	hallitusohjelma			
Rahanpesun torjunta ja rikoshyödyn takaisinsaannin tehostaminen	hallitusohjelma			
Nuoriso- ja jengirikollisuuden torjunnan tehostaminen	hallitusohjelma		laaditaan toimenpideohjelma, kovennetaan rangaistuksia, laajennetaan salaisten pakkokeinojen käyttöä, helpotetaan rikoshyödyn poisottoa	
Rikoslain 1 luvun uudistaminen (alueellinen soveltamisala)	hallitusohjelma			
Syyteoikeuden vanhenemisen selvittäminen	hallitusohjelma		henkirikokset ja lapsiin kohdistuvat rikokset	
Rikosten uhrien aseman parantaminen	hallitusohjelma		rikosuhrimaksujen korottaminen ja rikosvahinkolain uudistaminen	
Eräiden kriminalisointien arviointi	hallitusohjelma		mm. pakottava kontrolli, avioliittoon pakottaminen, sukuelinten silpominen, nöyryytyksen lisääminen pahoinpitelyn kvalifiointiperusteeksi	
Esitutkintalain kokonaistarkastelu	Rikosprosessin sujuvoittaminen; OM 2023:16			

Rikosprosessin keventäminen jo olemassa olevien menettelyjen käyttöä lisäten	Rikosprosessin sujuvoittaminen; OM 2023:16		Ml. suppean esitutinnan käytön valtakunnallinen yhdenmukaistaminen, Ruotsin mallin mukaisen nopeutetun käsittelyn laajempi selvittäminen, rikosasioiden sovittelun lisääminen (ei esitutkintaa sovitteluun menevissä asioissa ja tuomioistuimessa tapahtuvan rikossovittelun selvittäminen). Ks. Myös kohta 2	
Pääkäsittelyn peruuntumisten vähentäminen	Rikosprosessin sujuvoittaminen; OM 2023:16		Ml. Poissaolokäsittelyjen ja kirjallisen menettelyn käyttöalan laajentaminen, prekluusio, todistelu- ja kokoonpanosäännösten tarkistaminen, KKO:n hyppyvalituslupamenettely	
2. Rangaistukset ja rangaistusten täytäntöönpano		Kaikki kohdat alaryhmälle 2		
Uudistetaan rangaistusten täytäntöönpanoa koskevat säännökset	selonteko hallitusohjelma		ml. Seuraamusjärjestelmän selkeyttäminen ja YKP:n laajentaminen, varmuusvankeuden käyttöönotto, ehdonalaisen vapautumisen arviointi	
Sakkomenettelyn laajentaminen	selonteko kehittämistr hallitusohjelma Rikosprosessin sujuvoittaminen; OM 2023:16		ml. Muuntorangaistuksen käytön laajentaminen	
Kehitetään nuorisorangaistussäätelyä ja kehitetään alle rikosvastuikäisten tukea	hallitusohjelma		ks. Myös yllä kohta 1	
Terrorismilainsäädännön kokonaisuudistus	hallitusohjelma		ml. Rangaistusasteikkojen tarkistus	
Eläinsuojelurikoksen rangaistusten arviointi	hallitusohjelma			
Lähestymiskiellon kehittäminen	hallitusohjelma		ml. Sähköisen valvonnan käyttöönotto ja yrityslähestymiskiello	

Vankilaverkoston uudistaminen	selonteko hallitusohjelma		Rakennushankkeet valmistuvat vuonna 2025
Rangaistusta suorittavien sosiaalietuuksien arviointi	selonteko		
Selkiytetään rikosseuraamusasiakkaiden palveluita ja selkiytetään viranomaisten työnjakoa	selonteko	Rikosseuraamuslaitoksen ja muiden viranomaispalveluiden yhteensovittaminen - työryhmän raportti julkaistiin 2/2021.	ml. rahoitusvastuut (hyvinvointialueet/kunnat/Rikosseuraamuslaitos/Vankiterveydenhuolto) sekä päihde- ja mielenterveyspalveluiden kehittäminen
Parannetaan Risen vetovoimaa työnantajana	hallitusohjelma		
Etäyhteyksien vankien kuulemisissa laajennetaan	hallitusohjelma		
Kehitetään vankilahenkilökunnan toimivaltuuksia ja arvioidaan vankien sijoittelua ym.	hallitusohjelma		ml. Avolaitoksiin sijoittaminen, poistumisluvat, varmuusosastojen luominen, tietojenvaihto järjestäytyneeseen rikollisuuteen liittyen
3. Siviiliasioiden käsittely		Kaikki kohdat alaryhmälle 2	
Ajantasaistetaan riita-asioiden käsittelyyn liittyvät menettelysäännökset	selonteko, kehittämisTR		ml. Sähköinen asiointi ja työskentely
Uudistetaan kokoonpanosääntelyä	selonteko, kehittämisTR		
Pienriitamenettely	selonteko, kehittämisTR, hallitusohjelma	Muistio OM xx	Hallitusohjelma s. 125
Ryhmäkanteen käyttöalan laajentaminen	OUO, kehittämisTR		ehdotettu laajentamista mm. ympäristö- ja työoikeusasioihin
Summaaristen ja riidattomien velkomisasioiden käsittely	TKK, hallitusohjelma		UO:oon siirron arviointi on toteutettu, mutta menettelyn kokonaisarviointi edelleen tarpeen, ks. Myös kohta 10 ja 5.
Julkiseen haasteeseen liittyvien tehtävien siirto DVV:lle	TKK		ks. Laki julkisesta haasteesta, tehtävät voisi olla tehokkaammin hoidettavissa muualla kuin tuomioistuimissa

Velkajärjestelymenettelyn keventäminen	hallitusohjelma		ks. Myös kohta 7 ja 10
Rikos- ja vahingonkorvausvastuu konkurssiasioissa	hallitusohjelma		
Pesähoitaja- ja selvittäjärekisterin perustaminen	hallitusohjelma		
Säädetään avioliittolain mukaisen oikeusvaateen vanhentumisesta	hallitusohjelma		
Selvitys lapsen aseman parantamisesta (huoltoriita-asian) oikeusprosessissa	hallitusohjelma		Hallitusohjelma s. 193.
4. Hallinto-oikeudelliset asiat ja niiden käsittely		Kaikki kohdat alaryhmälle 3	
Uudistetaan kokoonpanosäätelyä	Selonteko		OM:ssä valmisteltavana
KHO:n valituslupamenettelyn laajentaminen ja painopiste ensiasteeseen	Selonteko		
Selvitys lainkäyttölautakunnista	kehittämistr, TKK		Kehittämiskomiteassa ehdotettu muutoksenhakulautakunnista luopumista, kehitysTR selvitystä lautakuntien lainkäyttövallasta
Huostaanottoasiat moniammatilliselle toimielimelle	OUO		Lastensuojelulaki STM:n
Selvitys valitusten kiireellisyysäätelyn hyödyistä	hallitusohjelma		Hallitusohjelma s. 144
Viranomaisten keskinäisiä valitusoikeuksia rajoitetaan	hallitusohjelma		Hallitusohjelma s. 144
Kaavoitus-, rakennus- ja ympäristölupaprosesseja koskevien valituslupakäytäntöjen uudistaminen ym.	hallitusohjelma		YM:n hallinnonalan sääntelyä (?), hallitusohjelma s. 119, 120 ja 143-144
Ulkomaalaislain kokonaisuudistus, kansainvälistä suojelua koskevien asioiden kiireellinen käsittely	hallitusohjelma		Migriä koskeva, mutta valitusoikeus HaO:een Hallitusohjelma s. 197 -
5. Erityistuomioistuinasiat		Kaikki kohdat alaryhmälle 3	
Uudistetaan kokoonpanosäätelyä	Selonteko		
Työtuomioistuimen toimivaltasäätelyn selkiyttäminen	Selonteko		
Asiantuntijajäsenten nimittämismenettely ja kelpoisuusvaatimukset	kehittämistr, TKK		ks. Kohta 9. riippumattomuuden vahvistaminen
Erityistuomioistuinasioiden käsittelyn tarkastelu	kehittämistr, TKK		mm. juttumäärien lasku. TKK esitti vakuutusosoikeuden integroimista muihin tuomioistuimiin, mikä ei liene enää ajankohtainen

Työtuomioistuimen toimivallan laajentaminen	hallitusohjelma		Työtuomioistuimen tehtäviä laajennetaan niin, että se käsittelee erillisessä kokoonpanossa nk. yleissitovassa kentässä tehtyjen työehtosopimusten paikallisen sopimisen tulkintaa koskevat erimielisyydet.
6. Sovittelu ja vaihtoehtoiset riidanratkaisukeinot		Kaikki kohdat alaryhmälle 2	
Kuluttajariitalautakunnan toiminnan selvittäminen	selonteko, hallitusohjelma		Arvioidaan kuluttajariitalautakunnan toiminnan kehittämistarpeet käsittelyaikojen lyhentämiseksi ja kuluttajien oikeusturvan parantamiseksi. Hallitusohjelma s. 192.
Sovittelutoiminnan valtiollistaminen	Selonteko, hallitusohjelma		
Sovittelumenettelyn kehittäminen	Selonteko, kehittämisTR, TKK, hallitusohjelma	rikosasioiden osalta myös alaryhmä 1	MI. Rikos- ja riita-asioiden sovittelutoiminta siirretään sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalalta oikeusministeriön hallinnonalalle. Oikeusavun käyttöä sovittelussa edistetään. Hallitusohjelma s. 191-192.
Oikeuden väärinkäytön estäminen	kehittämisTR		SLAPP-direktiiviehdotus tiettyjen perusteettomien kanteiden estämiseksi
Välimiesmenettelyn uudistaminen	hallitusohjelma		
7. Oikeudellinen neuvonta ja avustaminen		Kaikki kohdat alaryhmälle 4	
Oikeusapu- ja edunvalvontaviraston sekä oikeushallinnon erityisviranomaiset -viraston perustaminen	Selonteko hallitusohjelma		Hallitus parantaa edellytyksiä järjestää laadukkaita ja yhdenmukaisempia oikeusavun, edunvalvonnan sekä talous- ja velkaneuvonnan palveluja perustamalla valtakunnallisen oikeuspalveluviraston. Hallitusohjelma s. 192.

Julkisen oikeusavun saatavuuden parantaminen	Selonteko hallitusohjelma		oikeusavun tulorajojen nostaminen, hakemuserusteiden yksinkertaistaminen, sähköinen avustajien päivystysjärjestelmä, yksityisten oikeusavustajien palkkioiden nostaminen ja oikeusturvavakuutuksen arviointi	
Luottojen yksilöinti	Selonteko		selonteossa oma otsikkonsa (ylivelkaantuminen), mutta työryhmässä voisi kuulua osaksi oikeudellisen neuvonnan arviointia, koska velkaneuvonta kuuluu OA-toimistolle. Kuuluu VM:n vastuulle eikä se ole toistaiseksi ilmoittanut, että asiaa voitaisiin edistää	

Kokonaisselvitys velkaantumisesta ja ylivelkaantumisen ennaltaehkäisy	hallitusohjelma		ml. riidattomien saatavien velkomismenettelyn kehittäminen. Talousosaamista parantamalla vahvistetaan kotitalouksien kykyä huolehtia omasta taloudestaan sekä ymmärtää säästämisen ja sijoittamisen mahdollisuuksia ja riskejä. Toteutetaan talousosaamisen kansallinen hanke, jonka tavoitteena on tehdä suomalaisista maailman talousosaavin kansa. Vahvistetaan taloustaitojen opetusta ja yrittäjyyskasvatusta kaikilla koulutusasteilla. Vahvistetaan aikuisten taloustaitoja osana työelämää ja työelämäpalveluja. Torjutaan ylivelkaantumista. Ylivelkaantumista ennaltaehkäistään ja jo ylivelkaantuneita autetaan. Oman talouden hallinta on elämän perustaito, jonka kaikki voivat oppia. Hallitus panostaa erityisesti nuorten talousosaamisen edistämiseen. Rahapeliiriippuvuudesta johtuvaa velkaantumista ehkäistään. Tietoisuutta yksityishenkilön velkajärjestelystä ja siihen liittyvistä mahdollisuuksista lisätään. Hallitusohjelma s. 101, 193-194. Ks. Myös kohta 6.	
Edunvalvontalainsäädännön ajantasaistaminen	hallitusohjelma		ml. Edunvalvontapalkkioiden tason korottaminen	

Digitaalisen lähetejärjestelmän luominen	hallitusohjelma		Ulosoton ja velkaneuvonnan yhteistoimintaa kehitetään niin, että ulosotossa on oikea tilannekuva velallisen taloudellisesta asemasta. Selvitetään mahdollisuudet toteuttaa digitaalinen lähetejärjestelmä ulosottovelallisten ohjaamiseksi talous- ja velkaneuvonnan asiakkaiksi. Hallitusohjelma s. 194. Ks. Myös kohta 11.	
8. Velvoitteiden täytäntöönpano ulosotossa		Kaikki kohdat alaryhmälle 5		
Ulosottoasioiden kiertonopeuden hillitseminen	selonteko hallitusohjelma		passiivirekisterin houkuttavuuden lisääminen. Voisi kuulua HO-kirjaukseen: "Yksinkertaistetaan tulojen ulosmittausta ja selvitetään varojen kohdentamista ja muutostarpeita ulosotossa" valtion tuloja lisäävänä toimenpiteenä tai muuna ulosoton muutostarpeena	
Ulosoton palvelutarpeen selvittäminen	Selonteko		selvitys käynti- ja puhelinasioiden palvelutarpeesta	
Yksinkertaistetaan tulojen ulosmittausta	hallitusohjelma			
Ulosoton roolin vahvistaminen velkajärjestelyissä	hallitusohjelma		ks. Myös kohta 7 ja 10	
Harmaan talouden ja talousrikollisuuden torjunnan tehostaminen ulosottomenettelyissä	hallitusohjelma		Selvitetään keinoja, joiden avulla ulosoton välttelyyn voidaan puuttua entistä tehokkaammin.	

Digitaalisen lähetejärjestelmän luominen	hallitusohjelma		Ulosoton ja velkaneuvonnan yhteistoimintaa kehitetään niin, että ulosotossa on oikea tilannekuva velallisen taloudellisesta asemasta. Selvitetään mahdollisuudet toteuttaa digitaalinen lähetejärjestelmä ulosottovelallisten ohjaamiseksi talous- ja velkaneuvonnan asiakkaina. Hallitusohjelma s. 194. Ks. Myös kohta 10.	
Yhteistyöverkostojen toimintaa kehitetään	selonteko hallitusohjelma	Toteutetaan ulosotossa ennakoivan talousneuvonnan (ET) suunnitelman mukaisella toiminnalla ja siihen liittyvällä yhteistyöllä talous- ja velkaneuvonnan ja muiden viranomaisten kanssa.	ks. Myös kohta 10. Tavoitteena on tiiviillä yhteistyöllä parantaa muun muassa ulosoton, talous- ja velkaneuvonnan asiakkaiden talousosaamista sekä yleisen edunvalvonnan palveluja, selonteossa oma otsikkonsa velkaneuvonnalle, mutta työryhmässä voisi kuulua UO / OA arvioitavaksi. UO osalta ei akuutteja hankkeistamistarpeita.	
9. Riippumattomuuden vahvistaminen ja perustuslain muutostarpeiden selvittäminen		Kaikki tämän otsikon alla Kohta 5, erillistoimeksianto/alaryhmä 7?		
Arvioidaan perustuslain muutostarpeet	selonteko kehittämistr			
Riittävä perusrahoitus turvaa riippumattomuutta	kehittämistr		ks. myös jälj. toimintaedellytykset	
Tuomioistuinten budjettiaseman kehittäminen	kehittämistr			
Oikeusturvatakuun käyttöönotto	kehittämistr			
Ylimpien tuomioistuinten tuomareiden lukumäärän ja eroamisien kirjaaminen perustuslakiin	kehittämistr			
Perustuslakiin kokonaan muuttamiselta suojattuja säännöksiä	kehittämistr			
Ilmeisyyden vaatimuksen poistaminen (PL 106 §)	kehittämistr, vrt. myös Ruotsi			

Menettelyn kehittäminen ja oikeussuojakeinojen parantaminen tuomarinimityksissä	kehittämistr oikeusvaltioteselvitys?		ml. Valituskiellon purkaminen, esityksen palauttaminen, esitys suoraan TP:lle ilman VN:n istuntoa	
Tuomarivalintalautakunnasta säättäminen perustuslaissa	kehittämistr			
Päällikkötuomareiden määräaikaisuus	kehittämistr			
Tuomioistuinten sisäisen riippumattomuuden tarkastelu	kehittämistr		Päällikkötuomarin toimivalta mm. työjärjestys, sisäiset siirrot	
Määräaikaisten virkasuhteiden määrän vähentäminen	selonteko kehittämistr, hallitusohjelma		Hallitusohjelma s. 187	
Tuomarin valikoituminen esteellisyytilanteissa	kehittämistr			
Virkarikossäännösten selkeyttäminen	kehittämistr			
Tuomioistuinvirastoa ja johtokuntaa koskeva sääntely perustuslakiin	kehittämistr			
Tuomareiden valvonta- ja kurinpitoelimen perustaminen	TKK, kehittämistr, Mietintö TIL:sta OM 26/2024			
Syyttäjälaitosta koskeva perustuslain sääntely	kehittämistr		ml. Ylimpien syyttäjien nimittämismenettely	
Asianajolaitoksen ja oikeudenkäyntiavustajien riippumattomuudesta säättäminen perustuslaissa	kehittämistr		ml. AA, JOA ja lupalakimiehiä koskevan sääntelyn selkiyttäminen	
Lautamiesjärjestelmän arviointi	selonteko kehittämistr muistio OM 2023:8, hallitusohjelma		Nimittämismenettely, mutta myös kokonaisuutena, HO:nimittämismenettelylle etsitään vaihtoehtoja siten, että puolueet irroitetaan valintamenettelystä	
Asiantuntijajäsenten nimittämismenettely	kehittämistr, Mietintö TIL:sta OM 26/2014		TT ja VakO:n työoloja tuntevat jäsenet (ks kohta 5) sekä yl. TI sotilasjäsenet. Sotilasoikeudenkäyntilaista yleisempi uudistus valmisteltavana.	
Hallinnolliset rakenteet ja ohjauskeinot vahvistavat riippumattomuutta	kehittämistr, Mietintö TIL:sta OM 26/2014		TI perustuslaillinen erityisasema huomioidaan, ml. VES-järjestelmä, toimitilaratkaisut, tulosojaus	

Säädöstason asianmukaisuus	kehittämistr, Mietintö TIL:sta OM 26/2014		Mm. tuomiopiireistä ja toimipaikoista säädetään VN/OM asetuksilla
Korkeimpien oikeuksien yhteistyön kehittäminen	Mietintö 2020:6, OUO		MI. Lausuntojen pyytäminen, asiantuntijajäsenten hyödyntäminen, yhteinen ratkaisukokoonpano ja toimivaltasääntelyn kehittäminen
Ulosottolaitoksen asema perustuslaissa			PL 9 luvun muuttaminen siten, että siinä mainittaisiin lainkäyttäjinä myös ulosottomiehet (vert sjät 104 §:ssä)
10. Oikeudenhoidon tavoitteet ja toimintaedellytykset		Läpileikkaava teema eli huomioitava kaikissa alaryhmissä	
Riittävä perusrahoitus ja oikein kohdennetut resurssit	selonteko kehittämistr, hallitusohjelma	selonteon TPS? MittaristoTR	ml. 90 milj. vuosittainen lisärahoitus ja toimivat työmäärämittarit Huom. valtionhallinnon digihankkeiden rahoituksen osalta hallitusohjelma s. 111-112
Rikosprosessiketjun rahoituksen tarkastelu kokonaisuutena	hallitusohjelma	selonteon TPS?	
Resurssien ohjaaminen hallinto-oikeuksille	hallitusohjelma		Hallitusohjelma s. 119.
Työtuomioistuimen riittävien resurssien turvaaminen	hallitusohjelma		Työtuomioistuimen riittävät resurssit turvataan nopeiden käsittelyaikojen varmistamiseksi.
Toimitilat ja työvälineet vastaavat tarvetta ja tukevat toimintaa	selonteko kehittämistr, hallitusohjelma		ml. riittävä asiantuntemus ja rahoitus, hallitusohjelman mukaan rahoitus toteutettava perustoiminnan ulkopuolelta
Keskitettyjen tietotekniikka- ja tietojärjestelmäpalveluiden toimivuuden parantaminen	kehittämistr		
Tuottavuuden parantaminen ja käsittelyaikojen lyhentäminen	selonteko kehittämistr	Alaryhmille 1-5	toteuttaminen useilla eri keinoilla, joita tarkasteltu jäljempänä
Tulosohjausjärjestelmä on joustava ja mahdollistaa pitkäjänteisen suunnittelun	kehittämistr	selonteon TPS?	

Henkilöstörakenteen, palkkauksen sekä henkilöstön osaamisen ja työhyvinvoinnin kehittäminen	selonteko kehittämistr, OUO, hallitusohjelma	Alaryhmä 6	ml. houkuttelevuus työnantaja, myös kansliahenkilöstö ks. hallitusohjelma s. 58, ml. etätöiden mahdollisuuksien edistäminen
Tietosuojalainsäädännön kokonaisuudistus	hallitusohjelma		Hallitusohjelma s. 112.
Ydintehtävän kirkastaminen	selonteko, kehittämistr, OUO (velkajärjestely), hallitusohjelma (VJ- asiat ja summaariset)	Alaryhmille 1-5	mikä kuuluu tuomioistuimiin, mitä voidaan käsitellä muualla? Esim. riidattoman velkomismenettelyn ja velkajärjestelyn kehittäminen sekä suoraan ulosottokelpoisten saatavien alan laajentaminen. Osin toteutettu VJL uudistuksella? HO: selvitetään esim. VJ-asioiden ja summaasiten siirtäminen muille viranomaisille Ks. Myös kohta 7, 9 ja 10.
Tuomareiden nimittämisjärjestelmän kehittäminen	TKK	toteutuu osin TVLTK:n, TIV ja TI yhteistyössä?	hakijoiden pätevyyden ja soveltuvuuden tehokkaampi arviointi (virkaään sijaan) sekä tuomioistuinten hakijoista antamien launtojen kehittäminen
Johtamisen kehittäminen	selonteko kehittämistr, OUO	Alaryhmä 6	ammattimaisuus ja suunnitelmallisuus, johdon kouluttaminen
Tuomareiden koulutusjärjestelmän arviointi ja kehittäminen	TKM, kehittämistr	selvityshenkilö OM xx, alaryhmä 6	ml. Erikoistumisen syventäminen, riittävät koulutusmäärärahat ja aikaa kouluttautumiselle
Tuomioistuinharjoittelun kehittäminen	selonteko kehittämistr, hallitusohjelma	Alaryhmä 6	ml. Koulutuksellisuuden lisääminen ja laajentaminen UO, sjä, OA Hallitusohjelma s. 187
Aessorikoulutuksen laajentaminen	hallitusohjelma	Alaryhmä 6	Hallitusohjelma s. 187.
Kehittymis- ja urapolkujen luominen	kehittämistr	Alaryhmä 6	ml. houkuttelevuus työnantaja
Tuomioistuinrakenteen tarkoituksenmukaisuus	kehittämistr	Alaryhmä 6	ml. lukumäärän arviointi huomioiden yksiköiden eri kokoisuus ja teknologiset kehitysmahdollisuudet

Valtakunnallinen työjono	kehittämistr	Alatyöryhmille 1-3	kirjallisesti käsiteltävät asiat	
Asioiden siirtäminen tuomioistuinten kesken	TKK, kehittämistr	Alaryhmä 6		
Tuomareiden toimivallan laajentaminen yli tuomiopiirirajojen	TKK	Alaryhmä 6	osin toteutettu TIL:lla, vähän käytetty?	
Tuomaripooli	kehittämistr	Alaryhmä 6		
Esittelijäjärjestelmän kehittäminen / valmisteluorganisaation luominen	kehittämistr, TKK	Alaryhmä 6	TKK esitti mm. esittelijäjärjestelmästä luopumista. Sittemmin on tehty ehdotuksia sen kehittämisestä valmisteluorganisaation suuntaan myös alioikeuksissa, liityntä myös Tharj. Kehittämiseen	
Yhteistyön ja verkostojen toiminnan kehittäminen	selonteko kehittämistr	Alaryhmille 1-5	Selonteossa velkaneuvontaa koskeva, mutta koskee laajemminkin työryhmän toimeksiantoa ja siksi nostettu tänne. Ks. myös kohta 11.	
Digitaalisten tuomioistuinpalveluiden luominen	kehittämistr, hallitusohjelma		ks. hallitusohjelma s. 111-112	
Käsittelyprosessien diversiteetti	kehittämistr, OUO, TKK	Alaryhmille 1-5	ml. teknologiset mahdollisuudet, AO:lle mahdollisuus vaikuttaa prosessiin	
Oikeudenkäytön painopiste ensimmäisessä oikeusasteessa	TKK, selonteko, kehittämistr	Alaryhmille 1-5	ml. Vahvennettujen kokoonpanojen käytön laajentaminen	
Joustavoitetaan kokoonpanosäätelyä	TKK, kehittämistr, OUO	Alaryhmille 1-5	ml. Lautamiesjärjestelmä, asiantuntijakokoonpanot ja intressiedustus, ks. Kohta 1 sekä myös jäljempänä kohdat 4 ja 6-8	
Hyppyvalitusmenettely tai ennakkopäätöskysymys KKO:lle	kehittämistr, vrt. myös Ruotsi	Alaryhmät 1-2		
Prosessilainsäädännön kokonaistarkastelu	TKK, selonteko kehittämistr, hallitusohjelma	OM vetoinen, onko vireillä?	Osin toteutettu, HOikL voimaan 1.1.2023	
Oikeudenkäynnin avoimuuden lisääminen	TKK	JulkL kokonaisuud.	toteutettu JulkL muutoksella?	

Ratkaisujen perustelujen kehittäminen	TKK, kehittämisTR, hallitusohjelma	Alaryhmille 1-5	Laatua kehitetty tuomarikoulutuksessa ja tuomioistuinten sisäisissä laatuhankeissa. Ovatko jo liian pitkiä, voitaisiinko supistaa yksinkertaisissa/riidattomissa asioissa?	
Hovioikeuksien käräjäoikeuksiin kohdistama tarkastustoiminta	TKK	Voisiko kuulua Kohta 5 erillistoimeksiintoon / alryhmä 7?	ml. Tarkoituksenmukaisuuden arviointi ja mahdollisuudet lakkauttaa	
11. Oikeuspalveluiden parantaminen		Läpileikkaava teema eli huomioitava kaikissa alaryhmissä		
Tietojärjestelmien toimintavarmuus, jatkokehittäminen ja yhteensopivuus	Selonteko, kehittämisTR			
Tietojärjestelmien rajapintojen ja yhteistyön kehittäminen	Selonteko, hallitusohjelma	UO osalta vireillä on lukuisia rajapintahankkeita ja lisäksi ict-kehittämistoimia, jotka liittyvät automaation hyödyntämiseen (PAUKE, RATKE).	Tehostetaan yhteistyötä rajapintoja lisäämällä, esim UO, OA, talous- ja velkaneuvonta, edunvalvonta, DVV, Kela, Vero. Selonteossa erillinen kirjaus ulosoton tietojärjestelmien rajapinnoista ja yhteistyöstä	
Palvelulupaus ja palveluiden saavutettavuus	Selonteko, kehittämisTR, (OUO)	Alaryhmille 1-5	yhdenvertaisuus maantiede ja erityisryhmät huomoiden, lupaus mm käsittelyaikojen lyhentämiseksi, yhteispalvelupisteet	
Sähköisten asiointipalveluiden ja menettelyiden kehittäminen	Selonteko, kehittämisTR, (OUO) Rikosprosessin sujuvoittaminen; OM 2023:16		Myös koko rikosprosessiketjussa	
Huolehditaan ruotsinkielisten palveluiden saatavuudesta ja selvitetään käsittelykielen valintaa	Selonteko, hallitusohjelma			

Oikeudenkäyntikulujen alentaminen	TKK, kehittämisTR	Alaryhmä 4	ml. Oikeudenkäyntikulukatto pienemmissä asioissa
Luottamus viranomaisiin ja yhteiskuntaan	Sisäisen turvallisuuden selonteko	Kaikki alaryhmät ja erityisesti alaryhmä 6	Toimenpideluonnoksessa ylijääneissä, siirsin palveluihin. Luottamus edellyttää, että viranomaisten henkilöstö edustaa yhteiskuntaa laajasti